

Standvastige verschillen.

Verklaringen voor de blijvende ongelijke verdeling van het huishoudelijke werk in de Vlaamse gezinnen.

Suzana Koelet

TOR-groep van de Vrije Universiteit Brussel

Ongeveer vijf jaar geleden - in 2001 - kende het publieke debat over de Nieuwe Man zijn hoogtepunt. Wat het nieuwe icoon precies inhield, was moeilijk te achterhalen. Het maakte zelf deel uit van de discussie die gretig in de media en in de publieke arena werd gevoerd. Belangrijk was vooral dat hij 'Nieuw' was. Alhoewel, 'Nieuw'? *"De man lijkt elke maand meer op waspoeder."* schreef Knack (26 september 2001) *"De formule mag dan al eeuwen pijnlijk ongewijzigd zijn gebleven, toch plakt men er om de haverklap zonder schaamte een schreeuwerig etiket "Nieuw!!" op"*. Daarmee kaderde de Nieuwe Man perfect in de nieuwe, grote zekerheid die zich de laatste decennia volgens Elchardus (2002: 7) in het publieke debat en in de hoofden van menig burger genesteld had: *"alles is in beweging, alles verliest zijn vaste vorm, alles wisselt en verandert"*.

Ook wij namen als onderzoekers van de TORgroep deel aan het debat. In een Open Brief aan toenmalig Minister van Gelijke Kansen Mieke Vogels (De Standaard, 2 mei 2001) lieten we weten: *"We denken dat het heilzaam is voor een samenleving dat er ook mensen zijn die geld en tijd krijgen om het maatschappelijke leven grondiger te bestuderen dan vluchtige trendwatchers. De mythes die de media creëren kritisch in twijfel te trekken: wij zijn ervan overtuigd dat dat een van de cruciale taken van wetenschappelijk onderzoek is."* We stelden ons dan ook tot doel om aan de hand van tijdsbudgetonderzoek het huis-houdelijke werk van Vlaamse vrouwen en mannen die met een partner samenwonen grondig te onderzoeken. Daarmee beperkten we ons tot slechts één domein waarin radicale verandering werd verkondigd. We wilden echter verderwerken op de eerste resultaten van het tijdsbudgetonderzoek die in april 2001 commotie veroorzaakten omdat ze aantoonde dat de traditionele rollenpatronen in Vlaanderen nog stevig standhielden (Glorieux, Koelet e.a. 2001). We gingen op zoek naar een antwoord op de vraag waarom de gegenderde verdeling van het huishoudelijke werk nog zo vaak de norm is in de Vlaamse gezinnen en welke factoren deze takenverdeling beïnvloeden. In dit artikel geven we een kort overzicht van de conclusies die we in het onderzoek maakten op basis van tijdsbudgetanalyses.

PRAKTISCHE OVERWEGINGEN...

We kunnen niet ontkennen dat bij de dagelijkse organisatie van het huishoudelijk werk praktische overwegingen een belangrijke rol spelen, zoals wie beschikbaar is en wat er precies gedaan moet worden. Toch gaat het argument niet op dat vrouwen meer huishoudelijk werk verrichten omdat ze meer tijd hebben dan mannen voor het huishouden. Mannen en vrouwen delen de tijd die ze hebben immers anders in, ze hebben andere prioriteiten. Als vrouwen geen betaald werk verrichten, gebruiken ze bijna 40% van de tijd die ze anders aan een voltijdse job zouden besteden voor het huishoudelijke werk, mannen slechts 18%. Hierdoor worden vrouwen vaker geconfronteerd met de keuze tussen job, huishouden en de kinderen en kennen ze een grotere trade-off tussen deze drie levenssferen. Zij schroeven vaker dan mannen hun huishoudelijk werk terug naarmate ze meer tijd besteden aan hun job of als er kleine kinderen zijn in het gezin. Ze zetten omgekeerd ook vaker een stap terug op de arbeidsmarkt als er kinderen zijn of om aan de eisen van het huishouden te voldoen. Naarmate het aantal kinderen ouder dan 5 jaar in het gezin stijgt, verrichten vrouwen ook steeds meer huishoudelijk werk. Mannen daarentegen leveren doorgaans een extra inspanning

bij het eerste kind, maar verrichten vervolgens steeds minder huishoudelijk werk naarmate het aantal kinderen stijgt. Als vrouwen geen job hebben, zullen ze tenslotte ook minder gemakkelijk dan mannen wat huishoudelijk werk laten vallen wanneer ze geconfronteerd worden met gezondheids-problemen.

Vrouwen specialiseren zich met andere woorden meer in het huishoudelijke werk dan mannen. Dit is geen kwestie van louter efficiëntie, waarbij diegene die het hoogste diploma heeft en het meeste kan verdienen, het langst werkt en dus minder moet doen in het huishouden. In drie op de tien gezinnen heeft de man een hoger diploma dan de vrouw, maar in drie kwart van de gezinnen is hij degene die de langste uren klopt. Men denkt ook wel eens dat het door de kinderen komt dat vrouwen minder carrière maken en minder lange uren kloppen, maar dat blijkt al zo te zijn voor ze kinderen hebben: 62% van de vrouwen die een hogere opleiding hebben dan hun partner en geen kinderen werken toch minder lang dan hij. Slechts een kwart van de vrouwen die beter opgeleid zijn van hun man, besteedt ook meer uren aan hun job dan hun man. En als ze kinderen krijgen loopt dat bij deze vrouwen terug tot 14 procent die nog steeds langer gaan werken dan hun man. Het krijgen van kinderen kan de carrière dus beïnvloeden, maar dat vrouwen doorgaans minder lang werken, wordt duidelijk al vroeger beslist. Ook al hebben ze een hoger diploma, de meest veeleisende jobs gaan aan hen voorbij.

... VORM GEGEVEN BINNEN BEPAALDE MACHTSSTRUCTUREN ...

In onze huidige samenleving brengt de specialisatie in het huishoudelijke werk vrouwen doorgaans in een minder gunstige positie en genereert het voor hen minder kansen dan een specialisatie op de arbeidsmarkt. In een samenleving waarin steeds meer relaties stuk dreigen te lopen, maakt het hen kwetsbaar voor armoede en economische onzekerheid. De gegerende specialisatie is daarmee een reflectie van de verschillende machtspositie van vrouwen en mannen binnen onze maatschappij. Mannen lijken in de onderhandelingen over het huishoudelijke werk te kunnen terugvallen op een bevoorrechte positie die onlosmakelijk verbonden is met de bredere organisatie van de maatschappij rond gender. Het beeld dat in deze studie geschetst wordt van de arbeidsmarktparticipatie van mannen en vrouwen die in koppel leven, toont een arbeidsmarkt die vrouwen benadeelt en mannen bevoordeelt en die de grotere macht van de man niet enkel weerspiegelt, maar ook nog versterkt. De confrontatie met een tekort aan perspectieven in de typisch 'vrouwelijke' jobs, zou kunnen verklaren waarom vrouwen zich doorgaans meer beschikbaar houden voor het huishoudelijke werk.

Omdat mannen doorgaans ruimere kansen geboden krijgen in een maatschappij die georganiseerd is rond gender, is het vooral de machtspositie van de vrouw in het gezin die belangrijk is voor de tijd die mannen en vrouwen besteden aan huishoudelijk werk. Een hogere beroepsstatus en een gunstiger beroepsstatuut stelt vrouwen in de mogelijkheid om de tijd die zij besteden aan huishoudelijk werk te reduceren. Dit zal haar ook opnieuw toelaten om meer carrière kansen te grijpen, wat de zelfversterkende en circulaire dynamiek van machtsprocessen illustreert. Mannen wiens partner beschikt over een eigen inkomen doen per week enkele uurtjes meer huishoudelijk werk dan mannen met een partner zonder inkomen, los van de beschikbaarheid van deze partner.

... GELEGITIMEERD DOOR CONVENTIONELE SOCIALE NORMEN ...

In stabiele systemen van genderongelijkheid zijn mensen zich vaak niet bewust van dergelijke machtsmechanismen, omdat deze gelegitimeerd zijn als *authoriteit* (Chafetz 1988: 112). Dat blijkt heel duidelijk uit de vaststelling dat heel wat mannen en vrouwen hun eigen bijdrage aan het huishoudelijk werk niet als

onrechtvaardig beschouwen (zie o.a. Arts, Hermkens 1994; Widmalm 1998, Baxter 2000). Heel wat vrouwen ervaren het als vanzelfsprekend en zelfs wenselijk, net zoals er heel wat vrouwen zijn die genieten van een gegenderde verdeling van het werk en van het gevoel onderhouden en beschermd te worden (Bell, Newby 1976). De sociale norm schreef dan ook heel lang voor dat vrouwen hun persoonlijke ontwikkeling moesten zoeken in de zorg voor anderen, terwijl mannen anderen moesten laten delen in de vruchten van hun onafhankelijke verwezenlijkingen (Gerson 2002: 8). Dergelijke conventionele sociale normen, die uitgaan van dichotome genderverschillen, fungeren als een ideologisch construct die de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen rechtvaardigt en versterkt (Epstein 1988).

Onze analyses tonen aan dat heel wat mannen en vrouwen zich ook anno 1999 nog door deze sociale norm, aangeleerd via opvoeding en socialisatie, laten leiden wanneer ze geconfronteerd worden met het allocatievraagstuk van het huishoudelijke werk in het gezin. De norm stelt wat gepast gedrag is voor mannen en voor vrouwen en fungeert zo als een soort meta-richtlijn waarbinnen het handelen zich verder kan ontplooiën. Het is pas binnen de grenzen van deze sociale norm, dat de meer pragmatische richtlijnen in werking treden. Is het bindende karakter van de sociale norm sterk, dan zullen mannen en vrouwen hun huishoudelijk werk maar weinig laten afhangen van argumenten als beschikbaarheid en de vraag naar huishoudelijk werk.

Dat lijkt bijvoorbeeld het geval te zijn bij vrouwen van 55 jaar of ouder, die geen betaald werk (meer) verrichten of zich aan het eind van hun arbeidscarrière bevinden. Zij kunnen zich gemakkelijk vinden in de hen toegewezen zorgende rol en er hun zelfwaarde aan ontlenen en zullen zich minder door praktische overwegingen laten leiden in de tijd die zij besteden aan huishoudelijk werk. Bij vrouwen jonger dan 55 jaar is het bindende karakter van de sociale norm daarentegen minder sterk en spelen praktische overwegingen een veel grotere rol. Heel wat van deze vrouwen op arbeidsactieve leeftijd ervaren de perspectieven die de conventionele norm hen voorspiegelt als onbevredigend. Deze vrouwen voelen meer en meer de nood om zichzelf zowel binnen het gezin als op de arbeidsmarkt te verwezenlijken. Dit blijkt ook uit hun lagere score op de schaal voor individuele rolopvattingen, die aangeeft in welke mate zij identificeren met de sociale norm. Ze hebben ook aspiraties buiten het huishouden en proberen bijgevolg zelf een goede verdeling te vinden tussen hun buitenhuse engagements en hun traditionele zorgengagements, vaak los van conventionele rolvoorschriften. Het is in zo'n situatie dat pragmatische argumenten voor het verrichten van huishoudelijk werk een belangrijke rol gaan spelen in de tijd besteed aan huishoudelijk werk. Door het gebrek aan een algemeen aanvaarde gedragslijn, vallen zij ook veel meer terug op hun eigen rolopvattingen om de balans te bepalen die ze zullen aanhouden tussen arbeid en zorg en om te bepalen hoeveel tijd ze zullen besteden aan huishoudelijk werk.

In tegenstelling tot deze vrouwen, aarzelen mannen van dezelfde leeftijd nog om van onder de beschermende deken van de conventionele sociale norm vandaan te komen. Zij zijn het immers die de vruchten plukken van de gegenderde arbeidsverdeling. Hun progressieve individuele rolopvattingen, geven nochtans aan dat ze de zorg voor het huishouden er wel willen bij nemen. De analyses tonen echter aan dat dit hun primaire activiteit, betaalde arbeid, en hun identiteit niet mag overschaduwden. Betaalde arbeid komt bij deze mannen nog steeds op de eerste plaats. Hun individuele rolopvattingen bepalen slechts in welke mate ze de tijd die ze naast hun job nog over hebben, zullen besteden aan huishoudelijk werk. Eens 55 jaar of ouder, kunnen deze mannen echter nog moeilijk schuil gaan achter hun veeleisende arbeidsrol en begint ook bij hen de mal van het gegenderde rolpatroon te knellen. Net als bij de jonge vrouwen, zal de tijd die zij

besteden aan huishoudelijk werk veel meer afhangen van instrumentele factoren als de vraag naar huishoudelijk werk en hun beschikbaarheid.

... IN EEN SYMBOLISCHE SAMENLEVING DOORDRENKT VAN GENDER

Al deze factoren samen lijken echter niet afdoende om te begrijpen waarom de allocatie van huishoudelijke taken op basis van geslacht zo stevig overeind blijft. Nu het vandaag de dag minder vanzelfsprekend is geworden om mannen en vrouwen via externe druk een rol passend bij hun geslacht op te dringen en het individu meer en meer de indruk heeft gekregen dat hij zelf zijn eigen rol moet en kan uitvinden, tonen de standvastige verschillen in het huishoudelijke werk van vrouwen en mannen aan dat deze keuzevrijheid in zekere zin slechts illusoir is. Dit komt omdat het verrichten van huishoudelijk werk nog altijd een belangrijke gendergrens aanduidt tussen mannen en vrouwen, die ze kunnen gebruiken om zichzelf naar anderen toe op een zo duidelijk mogelijke manier te presenteren. Dat vrouwen en mannen die huishoudelijk werk doen tegelijk ook aan '*gender doen*' (West, Zimmerman 1987), kan slechts indirect afgeleid worden uit de Vlaamse tijdsbudgetdata, maar komt duidelijk naar voren in de zes diepte-interviews die we in het kader van deze studie verricht hebben.

Het vrouw/man onderscheid is erg belangrijk in onze omgang met anderen en in de constructie van onze identiteit. Ondanks het feit dat vrouwen en mannen meer op elkaar lijken dan dat ze verschillen, is onze hele maatschappij doordrongen van en georganiseerd rond deze dichotomie. Dat betekent dat het verschil tussen vrouwen en mannen in ons dagelijkse handelen telkens weer in de verf gezet, herbevestigd en aangetoond moet worden, opdat het zijn aura van rechtvaardigheid en vanzelfsprekendheid zou kunnen bewaren. De mogelijkheid om dit via huishoudelijk werk te doen, wordt door heel wat mensen impliciet (h)erkend en is ook sterk institutioneel ondersteund. Het is dan voor mannen en vrouwen heel gemakkelijk om de symboliek van deze activiteit te benutten wanneer ze zich naar andere mensen toe presenteren, ook al zijn ze het niet altijd eens met de gegrondheid van deze connotatie. Door het al dan niet verrichten van huishoudelijk werk, kunnen ze aan zichzelf en aan anderen tonen dat ze een competent lid zijn van een bepaalde geslachts categorie en de aanleg en de wil hebben om de daarbij passende gegerende gedragingen te stellen. Vrouwen die het idee dat huishoudelijk werk vrouwenwerk is, opgenomen hebben in hun eigen zelfbeeld, kunnen aantonen dat ze vrouw en een goede echtgenote zijn door voldoende huishoudelijk werk te verrichten of door er minstens de eindverantwoordelijkheid voor te behouden en door kritiek te leveren op het huishoudelijke werk van hun man. Mannen kunnen hun mannelijkheid dan weer onderstrepen door huishoudelijk werk te vermijden, door te klungelen met huishoudelijke taken of door typisch mannelijke taken te verrichten in het huishouden. Juist door deze handelingen blijft de symbolische connotatie van deze taken als vrouwenwerk ook onbedreigd (zie ook VanEvery 1997: 417).

Omdat huishoudelijk werk volgens deze interpretatie niet louter werk is, maar ook een manier waarop men zich naar anderen toe kan uitdrukken, kan het verrichten van huishoudelijk werk een zekere voldoening met zich meebrengen. Men kan er ook zijn zorg en liefde naar anderen toe mee uitdrukken, al geldt ook dit in ongelijke mate voor mannen als voor vrouwen. Deze positieve connotatie van het huishoudelijke werk kan mede verklaren waarom vrouwen vaak blijven vasthouden aan deze taak, waarvan steeds vaker gezegd wordt dat ze hun kansen beperkt. Doordat huishoudelijk werk zo'n essentieel onderdeel uitmaakt van de sociale constructie van vrouwelijkheid, kunnen vrouwen het vooruitzicht van genderneutralisering in het huishoudelijk werk zelfs als problematisch ervaren, als een bedreiging voor hun identiteit. Volgens de *doing gender* benadering engageren vrouwen zich immers psychologisch heel sterk in het

huishoudelijke werk dat op hen als vrouw afstraalt en dat geldt zelfs voor tewerkgestelde vrouwen die expliciet de stelling afwijzen dat huishoudelijk werk enkel hun verantwoordelijkheid zou zijn (Ferree 1991).

De idee van *doing gender* past in Elchardus' analyse (2002: 25) dat we evolueren naar een *symbolische samenleving*, waarin de productie en verspreiding van symbolen uitgroeien tot het centrale sturingsmechanisme. Het geeft ons de illusie zelf keuzes te maken. Met de term symbolische samenleving wil hij vooral de aandacht vestigen op de meer emotionele elementen van dit keuzeproces naast de cognitieve door ratio bepaalde keuzes. De verdeling van het huishoudelijke werk is dan ook niet louter een kwestie van gedrag, maar tevens van betekenissen die aan dat gedrag gekoppeld worden in het gezin (Potuchek 1992: 549).

EEN STANDVASTIGE TOEKOMST?

Doordat mannen en vrouwen voortdurend *gender doen*, bestendigen, reproduceren en legitimeren zij de bestaande verdeling van het huishoudelijke werk die gebaseerd is op geslachtscategorieën. Een dergelijke herhaling van het status quo, kan ervoor zorgen dat vrouwen uiteindelijk nog maar weinig alternatieven zien voor de huidige verdeling van het huishoudelijke werk. Als individu wordt het bijzonder moeilijk om van dit patroon af te wijken (Berk 1985: 208; van der Vinne, Brink 1997: 104; Kaufmann 1998: 50; Holvoet 2004). De bestaande verdeling van de taken krijgt door deze voortdurende herbevestiging zo'n natuurlijk en vanzelfsprekend karakter, dat men zich er vaak geen vragen meer bij stelt. Een gegenderde verdeling van het huishoudelijke werk vormt bijgevolg, zoals Fenstermaker Berk (2002:115) het zo treffend stelt, "een gemakkelijk toevluchtsoord voor heel wat onder ons, die laf zijn of die het simpelweg moe zijn om er tegen in te gaan". Sluiten processen van *doing gender* sociale verandering op het vlak van de verdeling van het huishoudelijk werk dan voor altijd uit?

Als er enkel sprake is van verandering in het geval van een grootschalige en dramatische verandering, dan moeten we bevestigend antwoorden. Sullivan (2004) wijst echter op een andere, niet minder belangrijke vorm van verandering, namelijk een langzaam doorsijpelende verandering, die misschien onmerkbaar is van jaar tot jaar, maar uiteindelijk hardnekkig genoeg om tot een trage ontbinding te leiden van aanwezige structuren. In dat geval is er wel ruimte voor verandering. Om genderverschillen een aanblik van natuurlijkheid en rechtvaardigheid te geven is er immers een voortdurende interactionele validering nodig. Dit zorgt ervoor dat er meteen ook heel wat gelegenheden voor weerstand voor handen zijn, die dagelijks kunnen worden uitgespeeld in sociale relaties. Vooral wanneer barsten ontstaan in de aura van vanzelfsprekendheid die een handeling omringt, kan deze interne validering een teer punt worden:

"Individuals need to remind themselves constantly of the principles behind the actions, in order to convince themselves and trigger the actions needed if they no longer follow automatically. The internal struggle is often intense, all the more uncertain and sensitive in that outlining the motives for a particular action could at any moment produce the opposite effect from the desired one by laying those motives open to critical analysis: do I really need to do it? Why do I need to?" (Kaufmann 1998:22)

Wanneer de verdeling van het huishoudelijk werk op basis van gendercategorieën dus op meerdere momenten door sociale actoren in vraag wordt gesteld, kan dit stilaan de legitimiteit van de bestaande institutionele regelingen ondergraven (Collins, Maldonado et al., 2002: 99). Sociale bewegingen kunnen hierin een

bijzondere rol spelen (Collins, Maldonado et al., 2002: 100; Holvoet 2004). Zij kunnen de ideologie en de aanzet leveren voor individuele exploraties naar alternatieven voor de gegenderde verdeling van het huishoudelijke werk. Door mensen te confronteren met mogelijke alternatieven, kunnen ze hen dwingen tot het maken van keuzes. Het dwingt hen ook stil te staan bij de huidige manier van handelen en vereist reflexiviteit, wat kan uitmonden in genderbewustzijn (Sullivan 2004; Holvoet 2004). Dit genderbewustzijn mag men niet verwarren met opvattingen over genderstereotypen en -rollen. Het is een soort continuum met aan de ene kant die mannen en vrouwen die niet stilstaan bij conventionele genderstructuren of ze niet in vraag stellen en aan de andere kant die mannen en vrouwen die zich in het algemeen heel bewust zijn van genderkwesties en die zich ook bewust zijn van de rechten gelinkt aan bepaalde genderposities. Door te werken aan dit genderbewustzijn, kan verandering dus traag en in kleine beetjes verlopen, terwijl ze toch uiteindelijk op lange termijn een massale transformatie kan teweegbrengen. Of zoals Kaufman (1998: 211) stelt:

"Nevertheless, some of the major issues of our time – and equality between men and women is one of these – are closely dependent on the simplest gestures."

Bibliografie

- Arts, W. & P. Hermkens (1994). "De Eerlijke Verdeling van Huishoudelijke Taken: Percepties en Oordelen." *Mens en Maatschappij* 69: 147-168.
- Baxter, J. (2000). "The Joys and Justice of Housework." *Sociology* 34: 609-651.
- Bell, C. & H. Newby (1976). "Husbands and Wives: The dynamics of the Differential Dialectic." in: D.L. Barker & S. Allen (reds.) *Power and Exploitation in Work and Marriage*. London: Longman.
- Berk, S. (1985). *The Gender Factory. The Apportionment of Work in American Households*. New York/London: Plenum Press.
- Chafetz, J.S. (1988). "The Gender Division of Labor and the Reproduction of Female Disadvantage. Toward an Integrated Theory." *Journal of Family Issues* 9: 108-131.
- Collins, P.H., L.A. Maldonado, D.Y. Takagi, B. Thorne, L. Weber & H. Winant (2002). "Symposium on West and Fenstermaker's "Doing Difference"." Pp. 81-94 in: S. Fenstermaker & C. West (reds.) *Doing gender, Doing difference*. New York/London: Routledge.
- Elchardus, M. & I. Glorieux (2002). *De Symbolische Samenleving: een Exploratie van de Nieuwe Sociale en Culturele Ruimtes*. Tiel: Lannoo.
- Epstein, C.F. (1988). *Deceptive Distinctions: Sex, Gender and Social Order*. New Haven: Yale University Press.
- Fenstermaker, S. (2002). "Work and Gender (from The Gender Factory)." Pp. 105-118 in: S. Fenstermaker & C. West (reds.) *Doing gender, Doing difference*. New York/London: Routledge.
- Ferree, M.M. (1991). "The Gender Division of Labor in Two-Earner Marriages." *Journal of Family Issues* 12: 14p.

- Gerson, K. (2002). "Moral Dilemmas, Moral Strategies, and the Transformation of Gender. Lessons from Two Generations of Work and Family Change." *Gender & Society* 16: 8-28.
- Glorieux, I., S. Koelet & M. Moens (2001). "Vlamingen in Tienduizend en Tachtig Minuten: een Tijdsbudget-Onderzoek." Pp. 157-184 in: J. Lemaître & H. Van Geel (reds.) *Vlaanderen gepeild! De Vlaamse Overheid en Burgeronderzoek 2001*. Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.
- Holvoet, N. (2004). "Breaking the Waves: over Ongelijkheid Man/Vrouw, Gender en Collectieve Actie." *Antenne* 22: 40-47.
- Kaufmann, J-C. (1998). *Dirty Linen: Couples and their Laundry*. London: Middlesex University Press.
- Potuchek, J-L. (1992). "Employed Wives' Orientations to Breadwinning: A Gender Theory Analysis." *Journal of Marriage and the Family* 54: 548-558.
- Sullivan, O. (1997). "The Division of Housework among 'Remarried' Couples." *Journal of Family Issues* 18: 205-224.
- Van der Vinne, H. & M. Brink (1997). "Dilemma or Compromise: The Division of Housework and Child Care among Dual Earners." Pp. 91-111 in: G.A.B. Frinking & T. Willemsen (reds.) *Dilemmas of modern family life*. Amsterdam: Thesis.
- VanEvery, J. (1997). "Understanding Gendered Inequality: Reconceptualizing Housework." *Women's Studies International Forum* 20: 411-420.
- West, C & D.H Zimmerman (1987). "Doing Gender." *Gender & Society* 1: 125-151.
- Widmalm, F. (1998). "Marriage, Housework and Fairness." 39. Uppsala University, Department of Economics.